

KPSS

2024

**EGİTİM
BİLİMLERİ**

**ÖĞRENME
PSİKOLOJİSİ**

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

20

DENEME

PEGEM

AKADEMİ

KPSS ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ TAMAMI ÇÖZÜMLÜ 20 DENEME

Komisyon

ISBN 978-625-6890-58-9

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılmaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevdir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

30. Baskı: Ağustos 2023 Ankara

Proje-Yayın: Gülcan Aksu
Dizgi-Grafik Tasarım: Arzu Orhan Kaya
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Salmat Basım Yayıncılık Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler/ANKARA
Tel: (0312) 341 10 20
Faks: (0312) 341 30 50

İLETİŞİM

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

www.pegem.net

pegem@pegem.net

0538 594 92 40

[pegemakademi](https://www.instagram.com/pegemakademi)

ÖN SÖZ

Sevgili Öğretmen Adayları,

Akademik platformda ve sınav yayıncılığı alanında tartışılmaz lider ve temel başvuru kaynağı olan PEGEM Yayınları'nın zengin yayın yelpazesine eklenen Eğitim Bilimleri 20 Deneme setimiz, yine eğitim bilimleri alanında tanınmış ve otorite kabul edilen eğitimciler tarafından hazırlanmıştır.

Hem öğrencinin süre performansını artıracak hem de bilgi açığını kapatacak nitelikte hazırlanan deneme setinizdeki sorular, özenle seçilmiş olup size kapsamlı bir tekrar imkânı sağlayacaktır. Bu sayede eksiklerinizi sağlıklı bir şekilde tespit edebilme ve sınavdan önce bunları giderme fırsatınız olacaktır.

Öğretmen adayları için olmazsa olmaz bölümlerden biri olan eğitim bilimleri oturumundan tam verim alabilmeniz için hazırlanan deneme setinizin sizlere faydalı olacağına inanıyor, meslek hayatınızda şimdiden başarılar diliyoruz.

Pegem Akademi

İÇİNDEKİLER

Deneme 1.....	1
Çözüm 1.....	4
Deneme 2.....	6
Çözüm 2.....	9
Deneme 3.....	10
Çözüm 3.....	13
Deneme 4.....	15
Çözüm 4.....	18
Deneme 5.....	19
Çözüm 5.....	22
Deneme 6.....	23
Çözüm 6.....	26
Deneme 7.....	27
Çözüm 7.....	30
Deneme 8.....	32
Çözüm 8.....	35
Deneme 9.....	36
Çözüm 9.....	39
Deneme 10.....	41
Çözüm 10.....	44
Deneme 11.....	45
Çözüm 11.....	48
Deneme 12.....	50
Çözüm 12.....	53
Deneme 13.....	55
Çözüm 13.....	58

Deneme 14.....	59
Çözüm 14.....	62
Deneme 15.....	63
Çözüm 15.....	66
Deneme 16.....	68
Çözüm 16.....	71
Deneme 17.....	73
Çözüm 17.....	76
Deneme 18.....	78
Çözüm 18.....	81
Deneme 19.....	82
Çözüm 19.....	85
Deneme 20.....	87
Çözüm 20.....	90
Cevap Anahtarı.....	92

DENEME - 1

1. Bir önceki yıl Müdür Yardımcısı Ali Bey tarafından dakla cezalandırılmış olduğu için Ali Bey'den hoşlanmayan Bülent, bu dönem almaya başladığı tarih dersine Ali Bey girdiği için bu derse karşı da olumsuz bir tutum geliştirmiştir.

Bülent'in tarih dersine karşı da olumsuz bir tutum geliştirmesi aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) İkinci dereceden koşullanma
- B) Duyusal ön koşullanma
- C) Genelleme
- D) Birleşik koşullanma
- E) Garcia etkisi

2. Normal olarak pek sık ağlamayan bir anaokulu öğrencisi, istediği bir oyuncacı elde edemediğinde ağlamış ve öğretmeni de onu susturabilmek için istediği oyuncacı ona vermiştir. Bu olaydan sonra öğrenci gerek okulda gerekse evde istediği bir şeyi yaptırmak için sık sık ağlamaya başlamıştır.

Çocuğun ağlama davranışında görülen değişme aşağıdaki öğrenme türlerinden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kavrama yoluyla öğrenme
- B) Sınama-yanılma yoluyla öğrenme
- C) Tepkisel koşullanma
- D) Edimsel koşullanma
- E) Dolaylı öğrenme

3. Engin, televizyonda yayınlanan bazı reklamları çok beğenmekte ve bu reklamları tekrar tekrar izlemekten zevk almaktadır. Ancak, sevdiği reklamların ne zaman yayınlanacağı belli olmadığından, Engin, izlemekten zevk aldığı çok az sayıda reklam olduğu halde izlemeyi hiç istemediği birçok reklamı da sevdiği reklamları kaçırmamak için izlemektedir.

Engin'in izlemeyi istemediği hâlde birçok reklamı izleme davranışının sürmesiyle ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) İzlemeyi istediği reklamı kaçırma olasılığını ortadan kaldırmak için bu davranışı bir kaçma stratejisi olarak kullanması
- B) İzlemekten hoşlanmadığı reklamların bitmesiyle hoşlanmadığı bir uyarıcıdan kurtulduğu için bu davranışının olumsuz pekişmesi
- C) Sürekli reklam izlediği için bu davranışın otomatikleşmesi ve alışkanlık hâline gelmesi
- D) İzlemekten hoşlandığı reklamların ne zaman yayınlanacağı belli olmadığı için tüm reklamları izleme davranışının değişken aralıklı olarak pekiştirilmesi
- E) İzlemek istemediği reklamları ister istemez çok izlediği için bu reklamlara karşı duyarsızlaşmış olması

4. Derste söz alarak yaptığı katkılar nedeniyle öğretmeninden övgüler aldığı için derse sürekli olarak hazırlıklı gelen bir öğrencinin öğretmenin üst üste birkaç kez yaptığı katkılarının ardından herhangi bir tepki vermemesi üzerine derse hazırlıklı gelmekten ve derste söz almaktan vazgeçmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kaçma
- B) Kaçınma
- C) Olumsuz pekiştirme
- D) Sönme
- E) Ketlenme

5. Ahmet Bey, tekstil atölyesinde çalışan işçilerine diktikleri her 100 gömlek için belirli bir ücret ödemektedir. Aynı sektörde faaliyet gösteren bir başka firmanın sahibi Özlem Hanım ise çalışanlarına aylık olarak belirli bir ücret ödemeyi tercih etmektedir. Her ikisi de bir endüstri psikoloğundan çalışanlarının daha verimli olmaları için nasıl bir ücretlendirme şeklini tercih etmelerinin uygun olacağı konusunda bilgi almak istemiş, psikolog da onlara çalışanlarının ücret alabilmek için belli sayıda parça üretmelerini bu şekilde belirli bir kotayı doldurmalarını ve bunun karşılığında onlara ödenecek ücretlerin de ancak bir ay dolduğunda ödenmesini önermiştir.

Bu örnekte Ahmet Bey'in, Özlem Hanım'ın uyguladığı ve endüstri psikoloğunun önerdiği ödeme sistemleri sırasıyla aşağıdaki pekiştirme tarifelerinden hangilerini çağrıştırmaktadır?

- A) Sabit Oranlı - Sabit Aralıklı - Birleşik
B) Sabit Aralıklı - Sabit Oranlı - Birleşik
C) Sabit Aralıklı - Sabit Oranlı - Artan Oranlı
D) Sabit Oranlı - Sabit Aralıklı - Artan Oranlı
E) Sabit Oranlı - Sabit Aralıklı - Artan Aralıklı

6. Su kayağı yapmayı öğrenmek için kurs almaya başlayan Yasemin'e kurstaki öğretmeni daha önce kar kayağı yapıp yapmadığını sormuştur. Yasemin bunun neden önemli olduğunu sorduğunda ise "Eğer daha önce kar kayağı yaptıysanız su kayağında denge sağlamayı öğrenmeniz biraz zor olabilir." yanıtını almıştır.

Bu örnekte su kayağı öğretmenin dile getirdiği durum aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek olabilir?

- A) Davranışın topografyası
B) Öğrenmenin aktarılması
C) Geriye ket vurma
D) Tepki genellemesi
E) Davranışta kontrast

7. **Aşağıdakilerden hangisi öğrenilmiş bir davranış değildir?**

- A) İlkur Hanım'ın tartıya çıktığında kilo aldığını gördüğü için üzülmesi
B) İlhan'ın sabah yedide kalkması gerektiği için çalar saatini sabah saat yedide çalacak şekilde kurması
C) Bedir'in lunaparkta bindiği sürat treninin ani ve hızlı hareket etmesi nedeniyle midesinin bulanması
D) Aslı Hanım'ın yürüyüşe çıkardığı köpeğinin parkta bir çocuğu ısırması nedeniyle suçluluk duyması
E) Deren'in yeşil ışıkta karşıya geçerken bir otomobilin üstüne doğru geldiğini görünce öfkelenmesi

8. Dört yaşındaki Sinem, oyun odasında arkadaşlarından birinin elinde gördüğü oyuncacı almak istemiş, arkadaşı oyuncacı vermediğinde ise ağlamaya başlamıştır. Öğretmeni, Sinem'i ikna etmeye çalışmış ancak Sinem'in ağlamasını bir türlü durduramamıştır. Bu duruma çözüm getiremeyen öğretmen, arkadaşının elindeki oyuncacı alarak Sinem'e vermiş, Sinem de ağlamaktan vazgeçmiştir. Bu olaydan sonra Sinem, arkadaşlarının oynadığı oyuncakları istemeyi, arkadaşları oyuncacı kendisine vermezse ısrarla ağlamayı alışkanlık hâline getirir. Öğretmeni ise onun ağlamasını durdurmak için her seferinde istediği oyuncacı arkadaşlarının elinden alarak Sinem'e verir.

Sinem'in arkadaşlarının oynadığı oyuncakları istemeye, öğretmenin de buna izin vermeye devam etmesinin nedenleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) Olumsuz pekiştirme - Kaçınma
B) Olumsuz pekiştirme - Olumlu pekiştirme
C) Olumlu pekiştirme - Olumsuz pekiştirme
D) Olumsuz pekiştirme - Psikolojik tepkisellik
E) Psikolojik tepkisellik - Olumlu pekiştirme

DENEME - 1

9. Lise 1. sınıfta okuyan Ali matematik dersi sınavından yüksek bir puan almayı beklerken 30 puan almış ve "Doğruyu yaptığımdan çok emindim." diyerek üzül-müştür. Matematik öğretmeni ise Ali'ye sınav soru-larını yanıtlarken nerelerde hata yaptığını kendisi ile birlikte gözden geçirerek yardımcı olmaya çalışmıştır.

Öğretmen bu uygulamasıyla öğrenmeyi kolaylaş-tıran aşağıdaki süreçlerden hangisinden yararlan-mayı amaçlamaktadır?

- A) Pekiştirme
- B) Sonuçlar hakkında bilgi edinme
- C) Olumlu aktarma
- D) Aralıklı öğrenme
- E) Parçalara bölerek öğrenme

10. Üç yıldır üniversiteye devam eden Seçil, hem ikinci öğretim öğrencisi olması nedeniyle hem de üniversi-tede derslerin, kulüp faaliyetlerinin ya da kendi kişi-sel ve sosyal faaliyetlerinin yoğunluğundan dolayı pek fazla televizyon izleyememektedir. Bu nedenle Seçil'in en son izlemiş olduğu dizi de üç yıl önce yayınlanmış olan "Yarın" isimli bir dizi filmidir. Seçil'in sınıf arkada-şı olan Zehra ise derste olduğu için kaçırıldığı dizilerin tekrar bölümlerini okulda olmadığı gündüz vakitlerin-de televizyondan ya da internette takip etmektedir. Zehra geçen üç yıl boyunca toplam 9 diziyi düzenli olarak takip etmiş ve bu dizilerin bir bölümünü bile kaçırmamıştır. Seçil ve Zehra bir sohbet sırasında "Ya-rın" isimli diziden konuşmaya başladıklarında Seçil'in bu dizide rol alan oyuncularını, dizideki karakterleri ya da gerçekleşen olayları çok net bir şekilde hatırladığı ancak Zehra'nın bunları hatırlamakta güçlük çektiği gözlenmiştir.

Zehra'nın "Yarın" isimli diziyi ilgili ayrıntıları hatırlamakta güçlük çekmesi aşağıdakilerden hangisiyle en iyi açıklanabilir?

- A) Geriye ket vurma
- B) İleriye ket vurma
- C) Güdüselt unutma
- D) Olumsuz aktarma
- E) Öncelik etkisi

11. Öğretmen olarak çalışmaya başladığı Eskişehir'de üç yıldır yaşayan Özgür Bey, hamama gitme alışkanlı-ğı olmadığı için bu kentte bulunan hamamlara hiçbir zaman gitmemiştir. Eskişehir'e onu ziyarete gelen ar-kadaşı Nihat ise bu kentin hamamlarının ününü duy-muş ve bu hamamları merak ettiği için gidip görmek istemiştir. Arkadaşı Nihat, kendisine bu hamamlara nasıl gidebileceğini sorduğunda Özgür Bey, kendisi daha önce hiç gitmemiş olduğu hâlde, kentteki tüm hamamların isimlerini ve yerlerini bildiğini fark etmiştir.

Özgür Bey'in daha önce hiç gitmemiş olduğu hâlde Eskişehir'deki hamamların isimlerini ve yerleri-ni tam olarak bilmesi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) İçgörüselt öğrenme
- B) Bilişselt öğrenme
- C) İşaret öğrenme
- D) Sosyal öğrenme
- E) Örtük (gizil) öğrenme

P
E
G
E
M

A
K
A
D
E
M
İ

12. Aşağıdakilerden hangisi Bandura'nın sosyal öğ-renme kuramına uygun bir öğrenmedir?

- A) Sınava çalışmadığı hâlde derste öğretmeni dinle-yen bir öğrencinin girdiği sınavda sınava çalışan öğrenciler kadar başarılı olması
- B) Bir öğrencinin okul basketbol takımında ilk beşe girmek için takım arkadaşları ile rekabete girmesi
- C) Bir gencin arkadaşları arasında kabul görmek için onlarla birlikte içki içmeyi kabul etmesi
- D) Bu yıl anasının başlıyan ve aynı sınıfta yer alan 20 öğrencinin hepsinin öğretmenlerini çok sevdik-leri için okulu da çok sevmesi
- E) Bir öğrencinin, aykırı davranışları nedeniyle öğ-retmenleri tarafından cezalandırılan arkadaşlarını görerek öğretmenlerinin beklentileri yönünde dav-ranmayı öğrenmesi

1. Bülent, müdür yardımcısı Ali Bey (başlangıçta nötr olan bir uyarıcı) tarafından dayakla cezalandırıldığı (koşulsuz uyarıcı) için Ali Bey'e karşı olumsuz duygular hissetmeye başlamıştır (koşullu tepki). Bu durumda Ali Bey, Bülent için olumsuz duygulara yol açan bir koşullu uyarıcı hâline gelmiştir. Ali Bey bir sonraki dönem tarih dersine girmeye başlayınca kendi yol açtığı koşullu tepkiye tarih dersinin de yol açmaya başlamasına neden olmuştur. Bu örnekte nötr bir uyarıcı (tarih dersi) koşullu tepkiye (olumsuz duygulara) yol açma gücünü koşullu bir uyarıcıyla (Ali Bey'le) eşleştiği için kazanmaktadır. Bu durum ikinci dereceden (üst düzey/ikinci düzey) koşullanmaya örnektir.

Cevap A

2. Edimsel koşullanma kuramına göre organizma tarafından ortaya konulan bir davranış doğurduğu sonuçtan etkilenir. Yani organizmanın davranışı kendisi için hoş bir sonuç doğurursa tekrarlanma olasılığı artar (pekiştirme); hoş olmayan bir sonuç doğurursa azalır (ceza). Buna göre ağıladığında istediğini elde eden bu çocuğun ağlama davranışı sonucu hoş olduğu için tekrarlanma sıklığı artan bir edimdir. Bu nedenle çocuğun istediğini elde etmeyle sonuçlanan ağlama davranışını daha sık sergilemeye başlaması edimsel koşullanmayla açıklanabilir.

Cevap D

3. Engin'in izlemek istediği reklamları kaçırmamak için diğer reklamları izlemeyi sürdürmesi "kaçma" değil "kaçınma" stratejisi olacağı için A seçeneği doğru yanıt olamaz. B seçeneğinde yer alan ifadede ortamdan çıkan itici uyarıcı, izlemeyi istemediği reklamlar olarak ifade edilmektedir. Bu durumda Engin'in kanal değiştirme davranışını sergilemesi ve böylelikle itici uyarıcıdan kurtulması gerekir. Burada Engin bu uyarıcılardan kurtulmak için herhangi bir davranış sergilememektedir. Engin otomatikleşen bir davranış olarak reklam izliyor olmadığı için C seçeneğindeki ifade Engin'in davranışının sürekliliğinin nedenini açıklamak için uygun değildir. Engin'in izlemeyi istemediği bu reklamlardan rahatsız olmamaya başladığı belirtilmediği için E seçeneğinde yer alan yorum da uygun değildir. Engin'in izlemeyi istemediği reklamları izliyor oluşunun nedeni bu reklamların ardından izlemek istediği reklamların yayınlanması yani olumlu pekiştirmedir. Bununla birlikte izlemek istediği reklamın ne zaman yayımlanacağı belli olmadığı için bu davranışı değişken aralıklı olarak pekiştirilmektedir.

Cevap D

4. Edimsel koşullanmada bir davranışın pekiştirilmemesi nedeniyle bir süre sonra ortadan kalkmasına "sönme" adı verilir. Bu örnekte öğrenci derse hazırlanma ve derse katılma davranışı pekiştirilmemeye başladığında bu davranışları sergilememeye başladığı için bu durum sönme olgusuna örnek teşkil eder.

Cevap D

5. Pekiştireç almak için belli sayıda davranışın yapılması gerektiği durumlar sabit oranlı pekiştirmeye, belli bir sürenin geçmesi gerektiği durumlar ise sabit aralıklı pekiştirmeye örnektir. Bu durumda Ahmet Bey'in ödeme sistemi 'sabit oranlı' tarifeye, Özlem Hanım'ın ödeme sistemi ise 'sabit aralıklı' pekiştirmeye örnektir. Birden fazla tarifenin yürürlükte olduğu ve pekiştireç almak için yürürlükte olan bu tarifelerin hepsinin gereklerinin yerine getirilmesi gerektiği durumlar ise katışık pekiştirme tarifeleri içinde yer alan birleşik tarifeye örnektir. Bu nedenle endüstri psikoloğunun önerisi 'birleşik tarifeye' örnek teşkil etmektedir.

Cevap A

6. Önceki bir öğrenme yaşantısının daha sonra gerçekleşen öğrenmeyi kolaylaştırmasına ya da zorlaştırmasına öğrenmenin aktarılması (transfer) adı verilir. Burada su kayağı öğretmenin vurguladığı durum da öğrenmenin aktarılmasına (olumsuz aktarma) örnektir.

Cevap B

ÇÖZÜM - 1

7. Öğrenme organizmanın çevresiyle girdiği etkileşimler sonucunda kendisinde kalan izler nedeniyle oluşan nispeten kalıcı davranış değişikliği olarak tanımlanmaktadır. Bir kimsenin tartıdaki rakamı görünce üzülmesi, bu rakamın anlamını bilmesini ve kilolu olmanın sağlık açısından riskli olduğunu öğrenmiş olmasını gerektirir. Çalar saat çaldığında uyanmak öğrenilmiş bir davranış değildir ancak bir kimsenin istediği vakitte uyanmak için çalar saati kullanması öğrenme sonucu gerçekleşen bir davranıştır. Sahibi olduğu köpeğin gerçekleştirdiği davranış nedeniyle kişinin kendisini sorumlu hissetmesi ve suçluluk duyması belli değerlerin kazanılmasına, yani öğrenmeye bağlı olarak ortaya çıkan davranıştır. Bir otomobilin yayalar için yanan yeşil ışığı dikkate almaması durumunda kişinin öfkelenmesi için her şeyden önce kişinin bu kuralı biliyor olmasını ve bu kurala uymamanın da çok yanlış olduğunu düşünmesi gerekir. Seçenekler içinde yer alan 'sürat treninin ani ve hızlı hareketleri nedeniyle ortaya çıkan mide bulantısı tepkisi' ise doğuştan getirilen bir davranıştır.

Cevap C

8. Sinem'in arkadaşlarının oynadığı oyuncakları istemeyi ve arkadaşları bu oyuncakları kendisine vermeyi kabul etmezse ısrarla ağlamayı alışkanlık hâline getirmesinin nedeni "olumlu pekiştirme"dir çünkü Sinem bu davranışının ardından istediği bir şeyi elde etmekte diğer bir deyişle Sinem'in istediği bir uyarıcı ortama dâhil olmaktadır. Öğretmenin, Sinem'in istediği oyuncakları arkadaşlarının elinden alıp Sinem'e vermeye devam etmesinin nedeni ise "olumsuz pekiştirme"dir çünkü öğretmen bunu yaptığında hoş olmayan bir durumdan kurtulmakta diğer bir ifadeyle onu rahatsız eden itici bir uyarıcı (Sinem'in yüksek sesle ağlaması) ortamdaki ortadan çıkmaktadır.

Cevap C

9. Öğrenmeyi etkileyen faktörlerden biri de öğrenme/öğretme yönteminin "geri bildirim" içerip içermemesidir. İyi bir öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrenen kişinin öğrenip öğrenmediği ya da ne kadar öğrendiği ile ilgili olarak bilgilendirilmesi gerekir. Örnekte anlatılan durumda matematik öğretmeni Ali'ye neyi doğru neyi yanlış yaptığını göstererek geri bildirim vermekte ve onun bir sonraki sınavda yanlışlarını azaltarak daha başarılı olmasını sağlamaya çalışmaktadır. Dolayısıyla doğru yanıt "Sonuçlar hakkında bilgi edinme"dir.

Cevap B

10. Bilgi İşleme Kuramı'nda uzun süreli bellekteki bilginin geri getirilmesinde (hatırlanmasında) yaşanan sorunlar "ket vurma" olgusuyla açıklanır. Ket vurma belleğimize yerleştiğimiz bilgilerin birbirlerinin hatırlanmasını engellemesi anlamına gelir. Eski bilgilerimizin yeni öğrendiklerimizi hatırlamamızı engellemesi "ileriye ket vurma", yeni öğrendiğimiz bilgilerin eski bilgilerimizi hatırlamamıza engel olması ise "geriye ket vurma" olarak adlandırılır. Örnekte anlatılan durumda Zehra, "Yarın" isimli diziyi izledikten sonraki üç yıl boyunca başka diziler izlemiş olduğu için bu diziyeye ilişkin ayrıntıları arkadaşı Seçil kadar iyi hatırlamamaktadır. Çünkü onun daha sonra izlemiş olduğu dizilere ilişkin belleğinde yer alan bilgiler bu diziyeye ilişkin bilgilerin geri getirilmesini zorlaştırmaktadır. Bu durum "geriye ket vurma" kavramına bir örnek olarak kabul edilebilir.

Cevap A

P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

11. Tolman'ın İşaret-Gestalt kuramında yer alan "gizil öğrenme" kavramı "Pekiştirmeye bağlı olmaksızın, büyük ölçüde farkında olmadan gerçekleşen ve performans dönüşüncüye kadar bellekte saklı kalan öğrenme" olarak tanımlanmaktadır. Örnekte Özgür Bey daha önce hiç gitmediği halde, gidip de pekiştirildiği için değil yalnızca içinde yaşadığı çevrede yer aldığı için hamamların yerlerini ve isimlerini farkında olmadan öğrenmiştir. Bu durum gizil öğrenmeye bir örnek olarak kabul edilebilir.

Cevap E

12. Sosyal öğrenme kuramı bireyin başkalarının yaşantıları yoluyla dolaylı olarak yaşantı kazanarak edindiği bilgileri ve bu bilgilere dayalı olarak sergilediği performansları açıklar. Yalnızca "E" seçeneğinde bireyin başkalarının yaşantıları yoluyla öğrendiği vurgulandığı için cevap bu seçenekte yer alan ifade olacaktır. C seçeneğinde anlatılan davranış değişikliği dolaylı yaşantı kazanma sonucunda değil doğrudan yaşantı sonucunda olduğu için edimsel koşullanmayla açıklanması daha uygun olacaktır. D seçeneğindeki durum da tepkisel koşullanmayla daha iyi açıklanacak bir durumdur.

Cevap E

1. Mehmet, İngilizce dersinde konuşurken zorlanmakta ve bazı kelimeleri hatırlamakta güçlük çekmektedir. Birkaç kez konuşmayı deneyen ancak başarılı olmayan Mehmet, İngilizce konuşmaya çalışmaktan vazgeçmiştir. İngilizce konuşma dersleri ve İngilizce konuşması gereken ortamlar Mehmet'te kaygı yaratmaya başlamıştır.

Mehmet'in İngilizce konuşmaktan vazgeçmesi ve İngilizce konuşması gereken ortamların kendisinde kaygı yaratması Mehmet için tepkisel koşullanmaya göre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini gerçekleştiren kehanet - koşullu uyarıcı
B) Karşıt koşullanma - koşulla uyarıcı
C) Öğrenilmiş çaresizlik - koşullu uyarıcı
D) Öğrenilmiş çaresizlik - koşulsuz uyarıcı
E) Kendini gerçekleştiren kehanet - koşulsuz uyarıcı

2. Tahtada sözlüye kaldırılan Ahmet, soruyu cevaplayamayınca öğretmen tarafından yüksek sesle azarlanır. Ahmet, azar işitince tedirgin olur. Bu sırada da elinde mavi renkli bir tebeşir bulunmaktadır. Yıllar sonra bile Ahmet ne zaman mavi bir tebeşir görse tedirgin olur.

Yukarıda verilen tepkisel koşullanma örneğinde (I) Öğretmen azarlayınca Ahmet'in tedirgin olması (II) Mavi renkli tebeşir, (III) Öğretmenin azarı ve (IV) Ahmet'in mavi tebeşir görünce tedirgin olması aşağıda verilen kavramlardan hangileri ile eşleştirebilir?

	(I)	(II)	(III)	(IV)
A)	Koşulsuz tepki	Koşulsuz uyarıcı	Nötr uyarıcı	Koşullu tepki
B)	Koşulsuz tepki	Koşulsuz uyarıcı	Koşullu uyarıcı	Koşullu tepki
C)	Koşulsuz tepki	Nötr uyarıcı	Koşulsuz uyarıcı	Koşullu tepki
D)	Koşulsuz tepki	Olumsuz pekiştirici	Koşulsuz uyarıcı	Koşulsuz tepki
E)	Koşulsuz tepki	Koşullu uyarıcı	Olumsuz pekiştirici	Koşullu tepki

3. İyi bir kemancı olmaları için dört yaşındaki oğluyla yedi yaşındaki kızını çalıştırmaya başlayan bir anne, kısa sürede yedi yaşındaki kızının kemancı kavramayı ve temel hareketlerini yapmayı daha çabuk öğrendiğini fark eder.

Aşağıdakilerden hangisi, çocukların kemancı kavrama ve temel hareketleri yapmayı öğrenme hızları arasında gözlenen farklılıkların nedeni olamaz?

- A) Olgunlaşma
B) Yetenek
C) Güdülenme düzeyi
D) Türe özgü hazıroluş
E) Yaşantı farklılıkları

P
E
G
E
M

A
K
A
D
E
M
İ

4. Eşi, Oğuzhan'dan evdeki bozuk musluğu onarmasını ister. Ancak Oğuzhan bu tür tamirat işlerinde beceriksiz olduğunu ve musluk tamir etmeyi başaramayacağını düşünerek eşine bir tamirci çağırmasını önerir. Ancak o gün tatil günüdür ve usta çalışmamaktadır. Musluğun da acilen tamir edilmesi gerekmektedir. Bunun üzerine Oğuzhan işe koyulur. Ancak bir türlü musluğu tamir etmeyi başaramaz.

Oğuzhan'ın tamirat işlerini beceremeyeceği düşüncesiyle musluğu tamir etmeye başlaması ve tam da böyle düşündüğü için başarısız olması aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Karşıt koşullanma
B) Kendini gerçekleştiren kehanet
C) Sistemik duyarsızlaşma
D) Kademeli yaklaşma
E) Örtük öğrenme